

Кочерга О.В.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПСИХІЧНИХ ПРОЦЕСІВ – ФУНДАМЕНТ ГАРМОНІЇ ДУШІ

Проблема створення системи Національної освіти передбачає підвищення загального рівня інтелекту громадян нашої держави який базується на взаємозв'язках психічних процесів – складових цілісності душі людини.

Розв'язання цього завдання можливе лише при вивченні особливостей взаємозв'язку здібностей вчителя, створених на ґрунті психічних процесів мислення, почуттів та уяви, та їх роллю у створенні єдності розумового та емоційно – почуттєвого в освоєнні учнями початкових класів навчального матеріалу.

В дослідженні використовувались методи : психологічний експеримент, опитування та спостереження. Піддослідні: вчителі/19/особа/ – курси вивчення кваліфікації І і вищої категорії.

Результати дослідження розкривають шляхи подолання відокремленості розумового та інтуїтивного способів знань в процесі навчання учнів. Серед них ми виділяємо:

- а/ розбудову творчих здібностей вчителя та учнів;
- б/ єдність розумового та інтуїтивного пізнання;
- в/ етап освітнього процесу розвоє сутнісних сил людини;
- г/ інтеграція сутнісних психічних сил.

Розглянемо їх зміст та напрямок.

1. Сучасна школа потребує наукового обґрунтування психологічно доцільних педагогічних технологій розбудови творчих здібностей людини. Шляхами їх створення стають дослідження взаємозв'язків психічних процесів, властивих тільки людині, а саме: мислення, почуттів та уяви як цілісного фундаменту людської свідомості.

Саме баланс взаємозв'язків між розумовими здібностями та інтуїцією дає можливість зберігати як внутрішній, так і зовнішній стан гармонії людини.

З'єднання цих психічних сил людини не є теоретичним штучним утворенням. Воно з'являється в процесі її діяльності в грі, праці чи навчанні. Саме взаємозв'язки мислення, почуттів та уяви під час навчального процесу, гри, праці створюють підґрунтя для реалізації творчих здібностей шляхом єднання розумового та емоційно – почуттєвого світу людини.

2. Дослідження, проведені з вчителями початкових класів

та учнями по визначенню особливостей діяльності півкуль головного мозку свідчать:

- а/ ліва півкуля діє активніше:
- б/ права півкуля відстає в своїй діяльності /розвитку/:
- в/ відсутня гармонія їх взаємодії.

Порушена єдність розумового та емоційно - почуттєвого пізнання в діяльності людини. Тому на сучасному етапі перед практичною психологічною наукою постають задачі розвивати пізнавальні та дійові елементи психічної сфери людини, чим не цікавилась сучасна психологія, стоячи на позиціях аналізу, а перейти до:

- а/ розвитку психічної сфери як цілісності:
- б/ дослідити взаємозв'язки між мисленням, почуттями та уявою:
- в/ з'ясувати співвідношення їх в гармонії душевних сил людини:
- г/ з'ясувати задачі і завдання навчального процесу в яких розкриваються потенційні творчі можливості людини, гармонізуючі сили мислення, почуттів та уяви.

3. Знайдено, що стан освітнього процесу на жаль, вказує на певний вигин в бік розвитку переважно пізнавальних /пам'яті/ раціоналістичних підходів освоєння навчального матеріалу.

Про це свідчить перелік основних предметів у початковій школі, це: математика, мова, читання /навички/. Такий стан зберігається і в середній та старшій школі. Витісняються або скорочуються в навчальному плані так звані другорядні предмети: трудове навчання, малювання, музика, хореографія та інші. Саме ці предмети які найбільш стимулюють інтуїцію, почуття, уяву та стан психомоторної активності дитини. Чи можливо загальмувати ці негативні процеси? Так, причому необхідно:

- а/ усвідомити, що немає головних і другорядних предметів:
- б/ процес гуманітаризації освіти не є метою, а є засобом діяльного впливу на учня:
- в/ гуманізація освіти виступає як принцип -- не нашкодити розвитку і розвою здібностей учня:

г/ "школа - для учнів" :

д/ усвідомлення вчителем свого суспільного статусу "неординарної" особистості /бо тільки особистість може вчити і виховувати іншу особистість/.

4. Саме інтеграційні процеси в навчальному і науковому дослідженні дають можливість учням зробити найбільш несподівані відкриття та отримати нестандартні результати. Таким чином, саме навчання - дослідження та усвідомлення взаємозв'язків психічних сил мислення, почуттів та уяви учня і вчителя, відкриває шлях до "технології" розвитку і становлення таланту. Саме взаємозв'язок мислення, почуттів та уяви є механізмом творчої дії людини.

Розкриття задатків шляхом трансформації їх у здібності є початком становлення творчої людини, а подальший розвиток їх створює гармонію здібностей мислення, почуттів та уяви, яка веде людину до реалізації її таланту.